

**UCHWAŁA NR II/9/24
RADY GMINY KIELCZYGLÓW**

z dnia 21 maja 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688) oraz art. 17 ust. 1 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938, 2760) w związku z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 424) Rada Gminy Kielczyglów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr LVI/385/2024 Rady Gminy Kielczyglów z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kielczyglów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Dawid Trzcina

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kielczygłów na lata 2024 -2028

Spis treści:

Wstęp

- I. Informacje ogólne
- II. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Kielczygłów
- III. Analiza SWOT zjawiska przemocy domowej
- IV. Cel główny i cele szczegółowe programu
- V. Adresaci programu
- VI. Realizacja programu
- VII. Źródła finansowania
- VIII. Monitoring i ewaluacja
- IX. Zakończenie

Wstęp

Przemoc domowa jest problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi dla rodziny oraz jej członków poważne zagrożenie. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie członkowie stanowią dla siebie oparcie. W rodzinie dysfunkcyjnej, w której występują napięcia dochodzi do sytuacji, które nierzadko mogą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowia i życia osób ją tworzących. Krzywdzeni obawiają się ujawniać problem, gdyż nie chcą jego nasilenia i przykrych konsekwencji dla rodziny. Zjawisko, ze względu na swoją złożoność jest problemem interdyscyplinarnym i wymaga stałej, wzmożonej współpracy wielu instytucji i organizacji, zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy. Każdy ma prawo czuć się bowiem w swoim domu bezpiecznie i nic nie jest w stanie usprawiedliwić przemocy w żadnej postaci. Nikt nie powinien pozostawać obojętny będąc świadkiem przemocy. Konieczne jest więc uświadamianie społeczeństwu odpowiedzialności za zdrowie i życie osób, które znajdują się w naszym otoczeniu i są dotknięte tym problemem. Polityka prorodzinna powinna skupiać się na zagwarantowaniu swoim obywatelom życia w optymalnych i bezpiecznych warunkach oraz zapobieganiu sytuacjom, w których to bezpieczeństwo mogłoby zostać zagrożone, np. poprzez akty przemocy. Szczególną ochroną powinny zostać objęte dzieci, które uwikłane w problem przemocy domowej odczuwają jej skutki przez całe życie. Będąc świadkami lub osobami bezpośrednio doświadczającymi różnych form agresji, uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie w sytuacjach stresowych jest przemoc. Dziedziczenie takiego wzorca ma wpływ na budowanie relacji w dorosłym życiu. Dzieci od najmłodszych lat powinny uczyć się od najbliższych szacunku do innych, wrażliwości i asertywności. Gdy jednak obserwują w relacjach najbliższych napięcie, konflikty, agresję, złość i są świadkami awantur, rękoczynów, nie ma szans na właściwą socjalizację. Wręcz przeciwnie, tworzą zniekształcony obraz interakcji międzyludzkich. Nowelizacja ustawy o przemocy domowej z 2023 roku znacznie zmieniła terminologię dotyczącą zjawiska przemocy. Termin „przemoc w rodzinie” zastąpiono „przemocą domową”, „ofiara” zmieniono na „osobę doznającą przemocy domowej”, natomiast pojęcie „sprawcy” obecnie jest zastąpione pojęciem „osoby stosującej przemoc domową”. Ramy działań podejmowanych na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc są określone w nowelizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ustawa rozdziela działania ZI oraz grup diagnostyczno-pomocowych, które zyskały dużą autonomię w kompetencjach, mając możliwość podejmowania działań zarówno w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”, jak i rozeznających sytuację na podstawie przesłanej informacji o podejrzeniu występowania przemocy domowej. Dookreślone w Rozporządzeniu Rady

Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” zostały sprawy procedur NK.

I. Informacje ogólne.

W niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, tj.:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn.),
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)
- Ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939)
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. 2022 poz. 2230 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. 2022 poz. 1138 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn.),
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U z 2023 r. poz. 1870).

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że „przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń”.

Zmienił się (rozszerzył) również krąg osób objętych ochroną, niezależnie odwspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „NiebieskieKarty” i **wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne** dla osób stosujących przemoc domową, a także **programy psychologiczno-terapeutyczne** dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z nowelizacją ustawy, definicja przemocy domowej brzmi: " należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

W szczególności, przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej. Obejmować on teraz będzie:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych,
- rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

W oparciu o dostępną literaturę poruszającą problem przemocy, wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb, itp.
- **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.
- **Zaniedbanie** – niezaspokojenie podstawowych potrzeb psychicznych i fizycznych dziecka: niewłaściwe odżywianie i ubieranie, niedostateczna ochrona zdrowia, brak właściwej edukacji, niezaspokajanie potrzeby miłości, przynależności i szacunku. Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach – społecznej akceptacji bicia, stosowania kar cielesnych, w przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie (rola „pana i władcy”).

Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje nie tylko dla samej ofiary, ale także dla całego społeczeństwa. Jest bezsprzecznie zjawiskiem negatywnym i mającym ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia. Odciska ona głębokie piętno na psychice osób doznających przemocy, niszcząc ich osobowość. Jest przyczyną różnych zaburzeń psychicznych.

Osoby będące ofiarami przemocy charakteryzują się nadmierną czujnością, zawszą wyczekują sytuacji zagrożenia, są nadmiernie pobudzone, często dotykają je koszmary senne oraz dolegliwości psychosomatyczne. Takie traumatyczne wydarzenia mogą również „niszczyć” kontakty społeczne, przyjaźń, miłość oraz przywiązanie do rodziny.

Fazy przemocy

Przemoc przebiega w cyklu, w którym wyodrębnia się trzy fazy:

1. Faza narastającego napięcia – w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, poirytowanie, prowokuje awantury, traci panowanie nad emocjami, sięga po alkohol i inne środki odurzające. Ofiara uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się z wszystkich obowiązków, często przeprasza, doświadcza dolegliwości psychosomatycznych. W wyniku napięcia często sama prowokuje awanturę.

2. Faza gwałtownej przemocy – sprawca staje się gwałtowny, wpada w szał, wyładowuje się dokonując aktów przemocy. Ofiara stara się zrobić wszystko, żeby go uspokoić i ochronić siebie. Jest bezradna. Po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie, staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

3. Faza miodowego miesiąca – sprawca przemocy przeprasza, okazuje skruchę, żałuje, obiecuje poprawę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie zrobi. Dba, kupuje kwiaty, prezenty. Ofiara przemocy zaczyna wierzyć w przemianę sprawcy, czuje się kochana, odczuwa bliskość, jest pełna nadziei na poprawę sprawcy. Po okresie miodowego miesiąca cykl ten się powtarza.

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkami są bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym oraz poważne i długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, a często będące konsekwencjami przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Przemoc domowa jest poważnym problemem społecznym. Niezwalczana przemoc niszczy system rodziny. Niesie za sobą ryzyko dziedziczenia zachowań przemocowych.

II. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Kielczyglów.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy, w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających do jak największego zmniejszenia problemu przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami.

Problematyka przemocy domowej dotyka niestety również Gminę Kielczyglów. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kielczyglowie i Zespołu Interdyscyplinarnego obrazują zjawisko przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich trzech lat i przedstawiają się następująco:

Rok	2021	2022	2023
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta”	7	6	5
Liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” W tym:	25	24	24
kobiety	14	13	11

mężczyźni	6	6	3
dzieci	5	5	10
Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	12	12	10
Formy Przemocy			
fizyczna	2	2	8
psychiczna	10	10	10
seksualna	0	0	1

Opracowanie własne: Zespół Interdyscyplinarny

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiełczygłowie i Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Kiełczygłów w roku w 2021 r. wszczęto 7 procedur „Niebieska Karta”. Łączna liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta” w 2021 r. wynosiła 25. Z kolei w roku 2022 wszczęto 6 procedur „Niebieskiej Karty”. Łączna liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta” w roku 2022 wynosi 24. Natomiast w roku 2023 wszczęto 5 procedur „Niebieskiej Karty”. Liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w roku 2023 r. wyniosła 24. Większość osób stosujących przemoc domową dopuszcza się jej pod wpływem alkoholu. Dane na temat zjawiska nadużywania alkoholu na terenie gminy gromadzi Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kiełczygłów. Wszystkie formularze „Niebieskie Karty” założone zostały przez KPP w Pajęcznie. GOPS i Ośrodek Zdrowia nie wszczynali procedury NK (Ośrodek Zdrowia wydał 1 zaświadczenie lekarskie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie).

Zespół Interdyscyplinarny jest istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który integruje działania wielu służb. Został powołany Uchwałą Rady Gminy Kiełczygłów Nr LII/342/23zmieniającą uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Kiełczygłów. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021, 2022 i 2023 odbyli po 4 spotkania w roku .

Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i wchodzące w jego skład instytucje/podmioty, opierają się na trzech kluczowych obszarach: (1) prewencji (działania ukierunkowane na eliminowanie przyczyn uwikłania w przemoc oraz redukcję ryzyka jej wystąpienia), (2) interwencji (działania ukierunkowane na zapewnienie natychmiastowego wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową, w szczególności w ramach tzw. gorącej przemocy), (3) integracji (szeroko kontekstowe działania ukierunkowane na pomoc osobom uwikłanym w przemoc, redukcję szkód wywołanych przez uwikłanie w problem i pełen powrót do prawidłowego pełnienia ról społecznych).

Praca z rodziną z problemem przemocy realizowana jest przez spotkania grup diagnostyczno - pomocowych, których zadaniem jest planowanie działań, monitorowanie sytuacji oraz organizowanie pomocy rodzinie w której istnieje podejrzenie stosowania przemocy. W skład Grup diagnostyczno-pomocowych wchodzi: dzielnicowi, pracownicy socjalni, pedagodzy, psycholog, kuratorzy, przedstawiciele GKRPA, przedstawiciele służby zdrowia.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, monitorowanie procedury „Niebieskiej Karty”, przekazywanie informacji oraz dokumentacji zgodnie z przepisami ustawy, kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535). Rodziny doświadczające przemocy domowej obejmowane są

interdyscyplinarną pomocą. Jeżeli sytuacja socjalna osób i rodzin tego wymaga, w/w są objęci pomocą materialną (pomoc finansowa, rzeczowa). W każdym przypadku jest prowadzona szeroko rozumiana praca socjalna. Osoby doświadczające przemocy mają zaoferowaną pomoc psychologiczną, prawną, poradnictwo, a także są informowane o możliwości pobytu w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy itd. Każdy przypadek jest traktowany indywidualnie. Jeżeli w rodzinie bowiem występuje problem uzależnienia, podejmowane są działania w kierunku podjęcia terapii, leczenia alkoholowego, natomiast jeżeli w danej rodzinie są uczniowie szkół, w działania włączona jest kadra pedagogiczna placówki oświatowej, która podejmuje zintensyfikowane działania na rzecz osób doświadczających przemocy. Pracownicy socjalni i policja monitorują środowiska, dotknięte problemem przemocy. Poprzez systematyczną wymianę informacji możliwe jest dostosowanie działań do zmieniającej się sytuacji. Każdy plan pomocy rodzinie uwzględnia potrzeby osób w kryzysie. Niestety nie zawsze osoby doświadczające przemocy chcą współpracować i działania ze strony grup diagnostyczno-pomocowych utożsamiają z faktycznym wsparciem. Czasami potrzeba wiele czasu, żeby osoby pokrzywdzone miały siłę, by dokonać zmian w swoim życiu i wyjść z kręgu przemocy, dlatego tak ważny jest profesjonalizm kadry pomocowej, która ma do tego motywować w sposób umiejętny i taktowny. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kielczygłowie jest niezwykle istotna w procesie przeciwdziałania przemocy domowej, ponieważ bardzo często przypadki występowania agresji są związane z nadużywaniem alkoholu. Praca z osobą stosującą przemoc, która boryka się z problemem alkoholowym musi zostać poprzedzona leczeniem odwykowym, terapeutycznym, gdyż w innym przypadku późniejsze uczestnictwo w programach dla osób stosujących przemoc nie przyniesie zamierzonych efektów. Ważne jest bowiem wzbudzenie motywacji do zmiany postawy wobec problemu przemocy. Efektem udziału sprawcy przemocy np. w programie korekcyjno-edukacyjnym ma być trwale zaprzestanie działań przemocowych. Na terenie gminy prowadzona jest także działalność edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna. Zarówno ośrodek pomocy społecznej, policja, jak i placówki oświatowe w toku swoich działań diagnozują problem przemocy, inicjują działania pomocowe, naprawcze, czasami interwencyjne, a także zapobiegają powstawaniu przejawów przemocy. Przykładem mogą być działania profilaktyczne, przeprowadzane przez policję, m.in. w ramach rządowych programów „Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”, „Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021”, Narodowego Planu Działań na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Polska dla dzieci”, a także działalność edukacyjna i informacyjna w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielczygłowie na swojej tablicy ogłoszeń, jak również gminnej tablicy ogłoszeń publikuje informatory dot. problemu przemocy, bazy placówek i instytucji pomocowych, a także telefonów interwencyjnych i zaufania dla osób, znajdujących się w kryzysach. Z uwagi na fakt, że problem przemocy domowej jest ściśle powiązany z innymi dysfunkcjami działania profilaktyczne odnoszą się do uzależnień od alkoholu, narkotyków, a także behawioralnych. Szczególnie ważna jest praca nad emocjami, których w obecnej rzeczywistości jest bardzo dużo i niestety nie zawsze ludzie wiedzą jak z tym nadmiarem radzić sobie w sposób konstruktywny, nie raniąc przy tym osób z otoczenia. Działalność związaną z przeciwdziałaniem negatywnym zjawiskom prowadzą także szkoły w Kielczygłowie i Chorzewie, która prowadzi tematy profilaktyczne, związane z uzależnieniami, przemocą. Dzieci uczęszczające do placówki biorą udział w warsztatach kontroli emocji i promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień, co zwiększa szanse na prawidłowe funkcjonowanie tych młodych ludzi w przyszłości. Przeprowadzane są też konkursy o tematyce uzależnień i problemu przemocy, które mają na celu zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży na problemy z przemocą. Choć zjawisko przemocy istnieje, widoczna jest niechęć osób doznających przemocy do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”. Zalety procedury NK to : zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej, wsparcie w ramach indywidualnego planu pomocy czy skoordynowane działania różnych instytucji. Procedura nie jest niestety pozbawiona wad, gdzie wymienić należy : nadmierną biurokratyzację czy trudną współpracę z osobami doznającymi przemocy domowej, a częściej osobami stosującymi przemoc domową. Pocieszający jest fakt, że pokrzywdzone osoby częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Celem powyższej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Kielczygłów zostało rozpoznane na podstawie danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kielczygłowie oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.

Program zakłada:

- ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Kielczygłów,

- intensyfikację działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- wzmożenie działań ochronnych wobec osób doznających przemocy domowej,
- zdecydowane oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową,
- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy domowej, podnoszenie świadomości społecznej o niebezpieczeństwie tego zjawiska i zagrożeń dla życia i zdrowia ofiar,
- promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych,
- wdrożenie działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

III. Analiza SWOT zjawiska przemocy domowej.

Opracowana diagnoza problemu przemocy domowej, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej umożliwiły sporządzenie analizy SWOT(ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Kiełczygłów.

MOCNE STRONY

- działanie Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup diagnostyczno-pomocowych oraz instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy oraz uzależnień dostępu do specjalistycznego wsparcia,
- wyspecjalizowana kadra posiadająca wiedzę z zakresu pracy z rodzinami dotkniętymi zjawiskiem przemocy,
- zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca problemu przemocy domowej i reagowanie na sytuacje przemocowe,
- upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży działań informacyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy ;

SŁABE STRONY

- brak dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego,
- brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- brak w gminie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową.

SZANSE

- integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodzin przez Grupę diagnostyczno-pomocową,
- zwiększająca się dostępność specjalistycznego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa,
- wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej ;

ZAGROŻENIA

- wzrastająca liczba osób wymagających podejmowania działań interdyscyplinarnych,
- niska skuteczność programów terapeutycznych kierowanych do osób uzależnionych oraz programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową,
- niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony rodzin,

· utrzymujące się w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy oraz przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej ;

IV. Cel główny i cele szczegółowe programu.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, ochrona osób dotkniętych przemocą domową oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Cele szczegółowe programu:

1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób, które są podejrzane o stosowanie przemocy.
4. Rozszerzenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

1.1 Podniesienie poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, zmiana mentalności i uwrażliwienie mieszkańców Gminy Kiełczygłów na problematykę przemocy.

Odpowiedzialny za realizację : Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiełczygłowie, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Oświatowe, Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej

Sposób realizacji: rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów na terenie Gminy Kiełczygłów, organizacja konkursów dla dzieci i młodzieży o tematyce przeciwdziałania przemocy .

Harmonogram: od 2024 roku praca ciągła.

Wskaźniki realizacji: liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur i plakatów, liczba przeprowadzonych konkursów.

1.2 Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki Oświatowe, KP Policji.

Sposób realizacji: organizacja pogadarek.

Harmonogram: 2024 – 2028.

Wskaźniki realizacji: liczba pogadarek.

1.3 Prowadzenie edukacji w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Sposób realizacji: szeroko rozumiana praca socjalna, udzielanie indywidualnych porad.

Harmonogram: 2024 – 2028.

Wskaźniki realizacji: liczba rodzin objętych pracą socjalną.

2. Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób doznających przemocy domowej.

2.1 Udzielenie pomocy i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, KP Policji.

Sposób realizacji: podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą – procedura Niebieskiej Karty, udzielanie informacji na temat istniejących form przemocy.

Harmonogram realizacji: 2024 – 2028.

Wskaźniki realizacji: liczba Niebieskich Kart, liczba osób, którym udzielono pomocy, liczba osób którym udzielono informacji.

2.2 Wspieranie i rozwijanie podmiotów, które udzielają pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Odpowiedzialny za realizację: Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kielczygłów.

Sposób realizacji: dalsza działalność Zespołu interdyscyplinarnego.

Harmonogram realizacji: 2024 – 2028.

Wskaźniki realizacji: liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”(ustanie przemocy w rodzinie i po uzasadnionym przypuszczeniu o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy czy rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań).

2.3 Wizyty pracowników socjalnych i dzielnicowych w ramach monitoringu rodzin, gdzie występuje przemoc.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielczygłowie, Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kielczygłów, KP Policji.

Sposób realizacji: wizyty w godzinach pracy Ośrodka pracowników socjalnych i dzielnicowych w rodzinach gdzie występuje przemoc i wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.

Harmonogram realizacji: 2024 – 2028.

Wskaźniki realizacji: liczba rodzin w środowisku (min. 1raz w miesiącu).

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób, które są podejrzane o stosowanie przemocy.

3.1 Oddziaływanie psychologiczne i terapeutyczne na osoby stosujące przemoc.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielczygłowie, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , Zespół Interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pajęcznie.

Sposób realizacji: Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”, informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, kierowanie osób do programówkorekcyjno – edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych, zgłaszanie osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe.

Harmonogram realizacji: 2024 – 2028.

Wskaźniki realizacji: liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”, liczba osób, którym udzielono informacji, liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym, liczba osób zgłoszonych na leczenie odwykowe, liczba spraw skierowanych do sądu.

3.2 Rozpowszechnianie informacji na temat konsekwencji stosowania przemocy.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielczygłowie, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kielczygłów.

Sposób realizacji: opracowanie i zamieszczenie informacji na tablicy i stoliku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kielczygłowie.

Harmonogram realizacji: 2024 – 2028.

Wskaźniki realizacji: liczba udostępnionych materiałów informacyjnych.

4. Rozszerzenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.1 Organizacja szkoleń, podnoszenie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla osób na co dzień zajmujących się tą problematyką: pedagogów szkolnych, funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych, pracowników ochrony zdrowia, kuratorów sądowych.

Odpowiedzialny za realizację: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielczygłowie, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kielczygłów.

Sposób realizacji: organizacja szkoleń i konferencji, uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach.

Harmonogram realizacji: 2024 – 2028 (raz do roku szkolenie lub konferencja).

Wskaźniki realizacji: liczba przeszkolonych osób, liczba osób, które będą uczestniczyły w szkoleniach i konferencjach.

V. Adresaci programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 skierowany jest do mieszkańców Gminy Kiełczygłów, a w szczególności :

1. Osób doznających przemocy domowej, m.in.:
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych.
2. Osób stosujących przemoc domową.
3. Przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.
4. Społeczności lokalnej.

VI. Realizacja programu.

Realizacja Programu jest możliwą wyłącznie przy ścisłej współpracy poszczególnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. W realizację założonych działań zaangażowane będą następujące podmioty:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kiełczygłowie.
2. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kiełczygłów.
3. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kiełczygłów.
4. Komenda Powiatowa Policji w Pajęcznie.
5. Placówki Oświatowe na terenie Gminy Kiełczygłów.
6. Ośrodek Zdrowia.
7. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowniczej w Wieluniu.

Współpraca:

1. Sąd Rejonowy w Wieluniu.
2. Komenda Powiatowa Policji w Pajęcznie.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pajęcznie.

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji pomiędzy partnerami – jednostką pomocy społecznej, ochrony zdrowia, policji, wymiaru sprawiedliwości, instytucjami oświaty. Koordynatorem programu będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kiełczygłowie.

VII. Źródła finansowania.

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżety Gminy Kiełczygłów. Możliwym jest również współdziałanie w finansowaniu działań ze środków budżetu państwa oraz pozyskania środków zewnętrznych. Środki zabezpieczone w budżecie na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2024 r. wynoszą 25.000 zł.

VIII. Monitoring i ewaluacja.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz ochrony osób doznających Przemocy Domowej będzie zarządzany przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kielczygłowie. Program monitorowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny Gminy Kielczygłów. Monitorowanie Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu, tj.

- instytucji pomagającym osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielonej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową ;

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.

Ewaluacja pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Kielczygłów,
- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielczygłowie we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

Sprawozdanie z realizacji krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za dany rok kalendarzowy jednostka przekazuje do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej ŁUW w Łodzi w terminie do 10 lutego roku następnego. Ponadto każdorazowo na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego członkowie grupy Diagnostyczno-Pomocowej składają ustne sprawozdanie z podjętych działań w rodzinach objętych procedurą Niebieskiej Karty.

IX. Zakończenie.

Pomoc osobom oraz rodzinom, które doznają przemocy domowej jest bardzo długim procesem, dlatego też musi charakteryzować się profesjonalizmem. Mając świadomość, że „pierwszy kontakt” tzw. pomagacza z osobą potrzebującą wsparcia w poważnym kryzysie jest bardzo ważny i od jego jakości zależy skuteczność i efektywność dalszych działań pomocowych. Należy skupić się więc na permanentnym poszerzaniu kwalifikacji i umiejętności pracowników służb i instytucji, które stykają się z kryzysami w codziennej pracy. Nie można pozwolić sobie w tej relacji na intuicyjne działanie, gdyż może to skutkować szkodą dla osób potrzebujących wsparcia. Program przeciwdziałania przemocy musi skupiać się jednocześnie na wszystkich założonych w nich obszarach i celach, gdyż każdy z nich ma duże znaczenie dla kształtowania właściwych postaw i zachowań. Należy wdrażać szerokie działania informacyjno-edukacyjne, gdyż od wrażliwości i prawidłowej świadomości społecznej może zależeć bezpieczeństwo, zdrowie, a nawet życie drugiego człowieka. Problem przemocy nie jest wyłącznie problemem danej rodziny, ale problemem społecznym. Im szybciej społeczeństwo zda sobie z tego sprawę, tym większa jest szansa na uniknięcie dramatów w najbliższym otoczeniu. Powyższy dokument ma na celu zapobieganie występowaniu przemocy domowej, a także minimalizację skutków zjawiska już występującego. Mimo, że do realizacji programu wyznaczone są instytucje i organizacje, to w rzeczywistości za skuteczność działań jest odpowiedzialny każdy mieszkaniec Gminy Kielczygłów i to od społeczności lokalnej zależy, czy problem zostanie rzeczywiście dostrzeżony, czy zostanie nadal tajemnicą i dramatem rodzin nim dotkniętych. Każdy z nas jest odpowiedzialny za dobro, bezpieczeństwo drugiego człowieka, szczególnie tego słabszego, krzywdzonego. Projekt Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kielczygłów na lata 2024-2028 został opracowany przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kielczygłów.

UZASADNIENIE DO PODJĘCIA UCHWAŁY

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 poz.1249 i z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) w art.6 ust.2 nałożyła na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu

przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy domowej. Wobec powyższego program na lata 2024-2028 jest kontynuacją działań podejmowanych w latach poprzednich. Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska w gminie.

Powyższy cel programu będzie realizowany poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej współpracy służb wymienionych w programie. Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska.

W związku z powyższym podjęcie uchwały uznaje się za zasadne.